

Granskningsutlåtande Detaljplan för Skeppsholmsviken 6 i stadsdelen Djurgården i Stockholm Dp 2016-06685

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund.....	3
Förslagets syfte och huvuddrag.....	3
Hur granskning har bedrivits.....	3
Allmänt om förslaget	3
Kultur- och naturmiljövården och stadsbild.....	4
Strandskydd	6
Gator, trafik och avfallshantering	6
Hälsa och säkerhet	7
Övriga frågor	8
Stadsbyggnadskontorets ställningstagande	9
Allmänt om förslaget	10
Kultur- och naturmiljövården och stadsbild.....	11
Strandskydd, strand och brygga	12
Gator, trafik och avfallshantering	12
Hälsa och säkerhet	13
Olägenheter för grannar	15
Övriga frågor	16
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	17
Synpunkter inkomna under granskning	19
Remissinstanser	19
Sakägare, boende och övriga.....	22

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Sammanfattning

Syftet med detaljplanen är att göra det möjligt att utvidga Gröna Lunds nöjesfält och att bidra till att skapa attraktiva publika platser

kring nöjesfältet och ett vattennära promenadstråk. Den nya delen av nöjesfältet föreslås ramas in av en randbebyggelse längs Falkenbergsgatan och Allmänna Gränd. Under nöjesfältet föreslås ett garage med plats för inlastning, miljöstation mm. Planen syftar till att säkerställa att byggnader, objekt och publika platser gestaltas med omsorg och anpassas i skala och karaktär till den kulturmiljö som Djurgårdsstaden utgör och som är en del av Riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården samt Nationalstadsparken. Planens syfte är också att skapa en ny och tilltalande siluett där zonen närmast vattnet utgörs av ett parkliknande område. Bakom området sticker nöjesattraktioner upp på några ställen. Planförslaget skickades ut för granskning 2018-11-21 – 2018-12-19.

Under granskningen har ett stort antal yttranden inkommit som i skrivande stund uppgår till 1462 stycken. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget i stort men framför synpunkter i sak, framför allt avseende redovisning av påverkan vid fullt utnyttjande av planförslaget, kulturmiljö, buller, geotekniska förutsättningar, förutsättningar för kollektivtrafiken samt dagvattenhantering. Sakägare, boende och övriga har framfört synpunkter i sak beträffande bland annat stadsbild, riksintresset för kulturmiljövården, Nationalstadsparken, strandskydd, buller samt trafiksituationen på Djurgården. Ett flertal önskar att planförslaget återtas eller omarbetas till att endast tillåta ett nöjesfält med lugnare karaktär.

Inkomna synpunkter föranleder följande förändringar av planförslaget:

- Bestämmelser avseende åkattraktionernas höjd och utbredning har reviderats.
- Område markerat med kryss har utökats på plankartan.
- Strandskyddet upphävs även i vattnet.
- En bestämmelse om markförstärkningsåtgärder har lagts till.
- Lägsta byggnadshöjd för bebyggelse som måste uppföras innan högre åkattraktioner uppförs har reviderats för att stämma överens med beräkningarna i bullerutredningen.
- Reglering av avstånd mellan bostadsbebyggelse och åkattraktioner har inarbetats i bestämmelser om åkattraktioners läge och höjd.

Planen kommer att sändas ut på en ny granskning.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Detaljplanens huvudsyftesyfte är att skapa förutsättningar att utvidga Gröna Lunds nöjesfält åt nordväst samt att skapa attraktiva offentliga miljöer runt nöjesfältet och vid vattnet väster om det utvidgade nöjesfältet.

Med anledning av att området ligger inom Nationalstadsparken och är del av Riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården syftar detaljplanen också till att anpassa utvidgningen till områdets kulturvärden och att ta fasta på områdets karaktär. Byggnader, objekt och publika platser behöver gestaltas med omsorg och anpassas i skala och karaktär till Djurgårdsstaden. Som en del av anpassningen till Djurgårdens landskapsbild mot vattnet föreslås en ny siluett, där zonen närmast vattnet utgörs av ett parkliknande område, som de inramar nya nöjesattraktionerna.

Planen föreslås medge ett nytt område för nöjesfält omgärdat av en randbebyggelse längs Falkenbergsgatan och Allmänna Gränd. I planens västra del föreslås ett allmänt torg och en brygga i vattnet som är öppen för allmänheten.

Hur granskning har bedrivits

Detaljplanen har skickades ut för granskning under perioden 2018-11-21 – 2018-12-19. Information skickades ut enligt sändlista till remissinstanser, berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen samt andra intressenter som under samrådet skriftligen framfört synpunkter. Övriga informerades genom annons i Dagens Nyheter, och Svenska Dagbladet 2018-11-21. Planförslaget visades i Tekniska Nämndhuset samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner.

Ämnesvisa synpunkter

Nedan redovisas ämnesvis de synpunkter som har inkommit under samrådet.

Allmänt om förslaget

Rådet till skydd för Stockholms skönhet framför att rådet under plansamrådet önskade se en generalplan för områdets markdisposition med inriktning med en lugnare karaktär för planområdet.

Ett flertal *sakägare, boende och övriga* anser att planarbetet bör läggas ned med hänvisning till den allmänna utvecklingen av Södra Djurgården. Flera menar att staden vill göra om Södra Djurgården

från park till en evenemangspark och att förslaget kommer innebära att det faktiska parklandskapet kommer att krympa. Flera anser också att kommersiella intressen gynnas på parkens bekostnad och att Gröna Lund har utvecklats till en maskinpark. Flera anser att planområdet bör ha nöjesverksamhet av lugnare karaktär eller andra verksamheter som inte stör, till exempel park, träningsanläggning eller lekplats.

Flera anser att de utredningar som ligger till grund för planförslaget är felaktiga eller partiska och yrkar på att framförallt miljökonsekvensbeskrivningen och bullerutredningen ska göras om. Ett flertal framför att förslaget visar brister i förhållande till den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken samt att stadens planering bör ta ett större grepp kring Skeppsholmsviken och Djurgårdsstaden.

Flera *sakägare, boende och övriga* anser att förslaget är positivt för Stockholms invånare, regionen och för besöksnäringen. Flera anser att nöjesfältets utveckling bör ges företräde framför andra intressen i området. Flera föreslår en ökad exploatering på platsen.

Kultur- och naturmiljövården och stadsbild

Länsstyrelsen bedömer att planen kan leda till en negativ effekt på riksintresset för kulturmiljövården, främst stadens siluett. Vidare framför länsstyrelsen att Gröna Lund också är ett uttryck för riksintresset och att det tidigare har funnits ett nöjesfält inom planområdet. Länsstyrelsen menar att en utvidgning av nuvarande nöjesfält till planområdet kommer att förstärka detta inslag i den fysiska berättelsen om stadens bebyggelsehistoria. Som rådgivande synpunkt framför länsstyrelsen dessutom att det från riksintressesynpunkt finns skäl att i någon mån ”tivolisera” randbebyggelsen.

Länsstyrelsen bedömer att granskningshandlingarna inte illustrerar ett fullt utnyttjande av största tillåtna höjd för de högsta attraktionsdelarna. Presenterade vyer i kulturmiljöutredningen behöver uppdateras. Länsstyrelsen menar att vyer från Solliden/Skansenberg och Skeppsbron/Gustav III:s staty är särskilt viktiga att redovisa. Länsstyrelsen bedömer att illustrationerna underlättar en slutlig bedömning av förslagets visuella påverkan på stadens siluett, riksintresset för kulturmiljövården samt Nationalstadsparken.

Stadsmuseet vidhåller synpunkter från samrådet på bebyggelsens höjd längs Falkenbergsgatan men tillstyrker planen i övrigt. Museet anser att det är positivt att området närmast vattnet har reglerats striktare med en tydlig parkkaraktär samt att biljettkiosken från

1897 har skyddats. Museet påpekar också att det krävs en noggrann prövning i bygglovsskedet för att säkerställa att stads- och landskapsbilden tillgodoses.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet anser att attraktionernas höjd och omfattning medför att de kommer att få en kraftigt negativ påverkan på stadsbilden i vyer från stora delar av Stockholms innerstad. Rådet anser att höga attraktioner bör samlas på det nuvarande nöjesfältet och att den nya delen bör få en lugnare karaktär. Rådet framför också att illustrationerna till planen redovisar attraktioner som har en höjd om + 35 fastän förslaget tillåter en höjd om + 60. Rådet anser att övriga delar av förslaget har bearbetats i positiv riktning sedan samrådet men att det är viktigt att ställa höga krav på materialval, hantverk och detaljering vid genomförandet.

Fastighetskontoret anser att Liljevalchs konsthall även fortsättningsvis ska överordna sig övrig byggnation och att bebyggelsen i Falkenbergsgatans norra del därför ska sänkas.

Ett stort antal *sakägare, boende och övriga* anser att de höga åkattraktionerna bör minskas eller helt utgå, eftersom de kommer påverka den historiska stadsbilden, Kungliga Djurgårdens parklandskap, Stockholms vattenlandskap och det maritima kulturarvet med Stockholms sjögård negativt. Flera framför att planhandlingarna redovisar åkattraktioner som är enbart 35 meter höga fastän planbestämmelserna medger 60 meter. Ett flertal menar att planförslaget inte är förenligt med riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården eller med skyddet av Nationalstadsparkens natur- och kulturvärden. Ett flertal framför att Falkenbergsgatan och bebyggelsen på Falkenbergsgatan har ett högt kulturhistoriskt värde som inte får inskränkas och att det finns risk att befintlig bebyggelse inte kommer kunna rymma bostäder om förslaget genomförs. Flera anser att planområdet inte bör hägnas in. De menar att området bör vara tillgängligt för allmänheten året om. Ett mindre antal framför att de boende på Falkenbergsgatan kommer att förlora all kontakt med vattnet. Flera anser att platsen bör få ett större inslag av växtlighet som relaterar till platsen. Flera anser att ett lugnare nöjesfält på platsen bör få växtlighet i enlighet med Gröna Lunds traditioner på det befintliga området. Flera anser att högre åkattraktioner bör samlas på Gröna Lunds nuvarande område.

Flera *sakägare, boende och övriga* anser att randbebyggelsens utformning är anpassad till området men att höjden behöver minskas.

Flera *sakägare, boende och övriga* anser att Gröna Lund är del av riksintresset för kulturmiljövården och att förslaget skulle främja

riksintressets värden. Flera framför också att det tidigare har legat ett nöjesfält på platsen. Flera framför att de föreslagna gångbryggorna längs vattnet är positiva jämfört med dagsläget.

Strandskydd

Länsstyrelsen framför att Mark- och miljööverdomstolen i december 2018 har slagit fast att strandskydd kommer att inträda även i delar av vattenområden som inte är planlagda, varför strandskyddet bör upphävas för hela planområdet. Länsstyrelsen bedömer att planbeskrivningen behöver kompletteras med skäl för upphävande av strandskydd i vattnet inom hela planområdet, även de delar som tidigare inte har bedömts berörda.

Ett flertal *Sakägare, boende och övriga* framför att stranden ej bör privatiseras och att strandpromenaden ska anläggas på mark. Man anger även att hela området ska vara tillgängligt för allmänheten. Flera anser att allmänhetens tillgång till stranden har ett större intresse än nöjesparkens intressen. Ett flertal anser att det skapas ett oönskat prejudikat när exploatering prioriteras framför allmänhetens tillträde till stranden.

Flera anser att hela planområdet ska omfattas av strandskydd. Flera anser att gångbryggorna är olämpliga för fisk- och fågelliv. Flera motsätter sig planförslagets gångbryggor samt att det kommer samlas skräp i vattnet vid bryggorna. Ett mindre antal anser att gångbryggorna av säkerhetsskäl behöver ersättas av en gångväg på land.

Ett antal *sakägare, boende och övriga* anser att stranden ska förbli i Kungliga Djurgårdsförvaltningens och i stadens ägo för att säkra allmänhetens tillträde till stranden.

Gator, trafik och avfallshantering

Trafikförvaltningen (Region Stockholm) framför att Falkenbergsgatan bör tas med i planområdet. Trafikförvaltningen anser också att planen bör reglera garageplanet, bland annat in- och utfart, eftersom det kan påverka spårvagnstrafiken på Falkenbergsgatan. Förvaltningen menar att det är otydligt reglerat hur planförslaget påverkar växlar och andra funktioner. Förvaltningen ger även råd och detaljsynpunkter av teknisk art.

Ett flertal *sakägare, boende och övriga* framför synpunkter på det allmänna trafikläget på Djurgården och situationen kring Gröna Lunds nuvarande huvudentré samt att planförslaget skulle förvärra situationen på hela Södra Djurgården och kring Djurgårdsbron. Flera menar att de i dagsläget inte kan ta sig hem eller till andra verksamheter i samband med evenemang på grund av överbelastning av trafiksystemet och att ett genomförande av

förslaget skulle förvärra situationen. Flera menar att trafiksituationen kommer att innebära en säkerhetsrisk.

Flera menar att situationen vid färjeläget vid Allmänna gränd bör förbättras och att det föreslagna torget bör utgå till förmån för färjeterminalen. Flera menar att förslaget som helhet begränsar möjligheterna för sjötrafiken och att förutsättningarna för kollektiv sjötrafik behöver förbättras.

Ett flertal *sakägare boende och övriga* framför att kollektivtrafiken i området behöver ökas och att frågan behöver utredas ytterligare. Flera framför att behovet av parkering för olika trafikslag behöver tillgodoses.

Flera *sakägare, boende och övriga* anser att Gröna Lunds verksamhet medför stora mängder avfall utanför nöjesfältets område. Flera menar också att Gröna Lund i dag har en sopstation inom planområdet som orsakar störande trafik

Hälsa och säkerhet

Dagvattenhantering och risk för översvämning
Länsstyrelsen framför att det behöver klargöras hur översvämning både från skyfall och höga flöden i Saltsjön klaras. Eftersom marken i närområdet sluttar mot planområdet behöver påverkan därifrån hanteras och redovisas.

Stockholm vatten och avfall (SVOA) anser att dagvattenutredningen bör hänvisa till Stockholms stads riktlinjer för kvartersmark i tät stadsbebyggelse. SVOA anser också att dagvattenutredningen även bör redovisa 20-årsregn och flöden efter exploatering.

Geoteknik och erosionsrisk
Länsstyrelsen och Statens geotekniska institut (SIG) framför att planhandlingarna behöver kompletteras med en stabilitetsbedömning för såväl befintliga som planerade förhållanden. Hela planområdet behöver utredas liksom angränsande områden. Vidare behöver nödvändiga åtgärder och/eller restriktioner säkerställas med planbestämmelser.

Buller, vibrationer, ljus och andra störningar
Länsstyrelsen framför som rådgivande synpunkt att bullerutredningens mätresultat behöver utgå från faktiska förhållanden avseende befintligt bostadshus, dess byggnadshöjd och antal våningar inklusive eventuell vindsvåning. Reglering av lägsta nockhöjd bör baseras på mätresultat och motiveras för att undvika olägenhet för människors hälsa.

Ett flertal *sakägare, boende och övriga* framför att området som helhet i dagsläget är utsatt för skadliga och otillåtna nivåer av buller och vibrationer från Gröna Lund samt att planförslaget skulle förvärra situationen, både från den permanenta verksamheten och från arbeten under byggtiden. Flera anser att även nattliga störningar förekommer från bland annat städning och varutransporter. Ett flertal anser att bullret och vibrationerna är skadliga för framförallt boende men även besökare. Flera anser att bullersituationen kommer att medföra negativa sidoeffekter, som att bullret ej medger vädring för de boende och att tillflödet av luft genom ventiler inte ger tillräckligt god ventilation samt dåliga boendekvaliteter. Flera anser att vibrationer kommer påverka grundkonstruktionen för fastigheter i området. Ett flertal anser att bullret kommer påverka helhetsupplevelsen av rekreation i Nationalstadsparken och att det kommer att sprida sig till stadens historiska centrum. Ett flertal anser att bullerutredningen är missvisande och att underlaget behöver bygga på Folkhälsomyndighetens riktlinjer, ta hänsyn till impuls ljud, inbegripa ett större område. Ett flertal anser att ett nytt underlag behöver tas fram. Det framförs också att det inte framgår varför musik har undantagits från bullerutredningen. Ett flertal anser att konsertverksamhet inte ska medges inom det nya området. Ett flertal framför att förslaget dessutom kommer medföra ljusstörningar, andra störningar och negativ påverkan på övriga verksamheter i området.

Flera *sakägare, boende och övriga* anser att ljudet från åkattraktionerna kommer locka fler besökare till området.

Dagsljusförhållanden

Flera *sakägare, boende och övriga* anser att dagsljusförhållanden för omkringliggande bebyggelse försämrats.

Markföreningar

Länsstyrelsen framför att risk för människors hälsa till följd av föroreningssituationen behöver avse den planerade markanvändningen.

Man framför vidare att risk för människors hälsa avseende föroreningssituationen ska avse den planerademarkanvändningen, inte dagens och att detta bör redovisas i planhandlingarna.

Övriga frågor

Länsstyrelsen framför rådgivande synpunkter om bestämmelser om villkor för lov.

Skönhetsrådet ställer sig positivt till bryggorna men anser att det är viktigt att de utförs så att skräp och grenar inte samlas mellan bryggorna och stranden. En ledamot i rådet anser att bryggorna bör utgå då de försvårar möjligheterna att ordna vattenanknutna verksamhet knuten till nöjesfältet, samt att torget bör utgå för att istället ge plats åt färjeterminalen.

Ett antal *sakägare, boende och övriga* framför att hela eller delar av planförslaget bör vara föremål för en arkitekttävling. Ett antal *sakägare, boende och övriga* framför att konsekvenserna av planbestämmelserna är svårtolkade, bland annat vad som tillåts innanför randbebyggelsen och vad anpassning till Nationalstadsparkens värden innebär.

Ett antal *sakägare, boende och övriga* anser att det kommer samlas skräp i vattnet vid de föreslagna gångbryggorna.

Ett antal *sakägare, boende och övriga* framför att vanlig lovplikt bör gälla fasader mot allmän gata samt att det finns risk att lov endast kommer sökas i efterhand för åkattraktionerna .

Ett flertal *sakägare, boende och övriga* anser att värdet på intilliggande fastigheter kommer att sjunka.

Ett flertal *sakägare, boende och övriga* anser att alla berörda inte har blivit inbjudna till samråd.

Ett flertal *sakägare, boende och övriga* anser att bland annat länsstyrelsen, folkhälsomyndigheten, boverket och riksantikvarieämbetet ska granska planen. Ett flertal hänvisar också till rättsfall i andra detaljplaneärenden, som Nobel Center.

Flera *sakägare, boende och övriga* anser att ett nöjesfält bör anläggas på annan plats i Stockholm.

Flera *sakägare, boende och övriga* anser att de som protesterar mot förslaget inte tar hänsyn till barn, ungdomar och vuxna som vill ha roligt på området.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Under plansamrådet inkom ett stort antal yttranden som i skrivande stund uppgår till 1462 stycken. Av de ovan nämnda inkomna yttranden finns två olika likalydande brev som utgör den största delen av samtliga yttranden. Det ena brevet bedömer kontoret är att

betrakta som en slags protestlista. Därtill har väsentligt likalydande skrivelser inkommit.

Flera remissinstanser framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller höjder på både bebyggelse och åkattraktioner samt gällande frågor av teknisk karaktär såsom markstabilitet. Det har även framkommit kritik mot att de vyer och illustrationer som presenterats inte visar ett fullt utnyttjande av den höjd som medgavs på åkattraktioner. De flesta sakägare, boende och övriga som framfört synpunkter är kritiska till att höga åkattraktioner medges. Ett antal av dessa påpekar brister i utredningarna.

Stadsbyggnadskontoret har med anledning av inkomna synpunkter omarbetat höjder på åkattraktioner, preciserat läget för attraktionernas olika höjder och gjort geotekniska studier för att säkerställa markens lämplighet avseende markstabilitet. Frågor angående buller och vibrationer har studerats vidare och planhandlingarna har kompletterats utifrån resultatet av dessa. Stadsbyggnadskontoret bedömer att förslaget har omarbetats i en sådan omfattning att en ny granskning behöver genomföras.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas ämnesvis.

Allmänt om förslaget

Önskemål om att se en generalplan för nöjesfältet har framförts. Stadsbyggnadskontoret bedömer att områdets utveckling behandlas i tillräcklig utsträckning i den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken.

Synpunkter om att planförslaget bidrar till en önskad utveckling av Djurgården med en alltför stark betoning på evenemang har framförts. Stadsbyggnadskontoret menar att planen stämmer väl överens med intentionerna för sydvästra Djurgården i den fördjupade översiktsplanen. Området är mer anlagt och ett större inslag av bebyggelse än de delar av Nationalstadsparken som kategoriseras som parklandskap och naturmiljö.

Med anledning av den kritik som har framförts mot flera utredningar, har miljökonsekvensbeskrivningen, kulturmiljöutredningen och bullerutredningen reviderats. Miljökonsekvensbeskrivningen och kulturmiljöutredningen har reviderats avseende bilder och beskrivningar av åkattraktionernas höjder och påverkan på stadsbilden. De reviderade handlingarna visar höjder vid fullt utnyttjad exploatering. Bullerutredningen har förtydligats i flera avseenden och ytterligare bullermätningar har

gjorts för att konstatera nuvarande och förväntade ljudnivåer i ett större område.

Kultur- och naturmiljövärden och stadsbild

Länsstyrelsen synpunkter att planen kan leda till negativ effekt på stadens siluett. Samtidigt bedömer de att Gröna Lund är del av ett uttryck för riksintresset och att det tidigare funnits ett nöjesfält inom planområdet. Flera andra remissinstanser och övriga anser att de höga attraktionerna endast bör medges inom det befintliga nöjesfältsområdet. Med anledning av synpunkterna har högsta tillåtna höjd för åkattraktionerna sänkts och antalet höga toppar, mellan 30 och 45 meters höjd, har begränsats. De negativa konsekvenserna för stadssiluetten bedöms bli måttliga. Detaljplaneförslaget bedöms inte medföra påtaglig skada på riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården.

Det har framförts synpunkter på att bebyggelsen närmast Liljevalchs bör sänkas samt att randbebyggelsen som helhet ska sänkas. Stadsbyggnadskontoret bedömer att höjden på randbebyggelsen är väl anpassad till stadsrummet. Kontoret medger att bebyggelsen kommer att skymma de närboendes utsikt. Med stöd av den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken bedöms förändringen som rimlig och förväntad. Högsta tillåtna höjd i norra delen är satt med hänsyn till Liljevalchs. Bebyggelsen och åkattraktionerna är samtidigt högst i denna del med hänsyn till störningar för de närmast boende. Kontoret bedömer att vid en vägning mellan intresset av att lindra störningar för de boende och hänsynen till Liljevalchs konsthall väger hänsynen till de boende över i detta fall.

Det har framförts kritik mot att området hägnas och föreslagits att området istället bör vara tillgängligt även på vinterhalvåret. Synpunkter på att nöjesfältet ska utformas som ett lugnare och grönnare område har också inkommit. Stadsbyggnadskontoret ser fördelarna med att ha en verksamhet som kan vitalisera området vintertid. Mot bakgrund av detta regleras i plankartan att det ska finnas ett visst antal entréer mot gatan. Planförslaget reglerar tydligt de delar som påverkar omgivningen. De delar av förslaget som i ingen eller i liten utsträckning påverkar omgivningen bedömer kontoret som möjliga att ge en större flexibilitet. Stadsbyggnadskontoret anser att den slutna strukturen är motiverad som en anpassning till Djurgårdsstadens småskaliga stadsbebyggelse. Kontoret lägger också stor vikt vis att säkerställa en grön och parklik karaktär mot vattenrummet, vilket regleras i plankartan.

Strandskydd, strand och brygga

Planhandlingarna har reviderats i enlighet med den information som länsstyrelsen lämnade under granskningen.

Under granskningen har det ifrågasatts varför strandpromenaden ska anläggas på en brygga istället för på land. Några anser att stranden ska förbli i Statens fastighetsverks och stadens ägo. Det har även framförts att exploateringen av stranden utgör ett oönskat prejudikat. Vidare har det framkommit synpunkter på bryggornas påverkan på fisk- och fågelliv samt farhågor om att det kommer att samlas mycket skräp i vattnet mellan bryggorna och kajen.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att bryggan kan erbjuda kontakt med vattnet och en allmän passage i samma utsträckning som en strandpromenad på land. En strandpromenad i vattnet gör det också möjligt att undvika höga plank och täta staket mellan kajen och nöjesfältet. Angående påverkan på växt- och djurliv ska bryggan utformas pålad och med en bredd som gör minsta möjliga påverkan. Hantering av skräp regleras i de skötselavtal som ingås mellan markägare och verksamhetsutövaren.

Gator, trafik och avfallshantering

Trafikförvaltningen har synpunkter på att Falkenbergsgatan inte är del av planområdet samt att läget för in- och utfart inte är reglerat. Falkenbergsgatan har inte tagits med i planen eftersom att utformningen av denna påverkas av flera andra pågående projekt och det exakta utförandet ännu inte kan slås fast. Istället regleras kostnader och ansvar i avtal. Planhandlingarna har kompletterats med utfartsförbud i delar men det exakta läget för in- och utfart och påverkan på växlar med mera kommer att slås fast i genomförandeskedet i samråd med trafikförvaltningen på stadens initiativ.

Under granskningen har det också inkommit synpunkter på att trafiksituationen på Djurgården redan är mycket ansträngd och att genomförandet av förslaget skulle förvärra situationen. Stadsbyggnadskontoret anser att förslaget bidrar till att förbättra delar av trafiksituationen utifrån det som är möjligt att lösa inom ramen för planarbetet. Strandpromenaden på brygga innebär att ett nytt stråk för fotgängare skapas och den upprustning av Falkenbergsgatan som kommer att avtalas om innebär också förbättrade möjligheter för fotgängare. Det föreslagna torget vid färjeläget förväntas underlätta för resenärer med färjan. Det underjordiska garaget och logistikcentret med sin in- och utfart i norra planen innebär också möjligheter att minska den tunga trafiken längs Falkenbergsgatan, Allmänna gränd och Lilla Allmänna gränd. Ett övergripande arbete för att förbättra

tillgängligheten och flöden till och från Djurgården pågår. En ny bro har precis uppförts mellan över Djurgårdsbrunnsviken mellan Tekniska museet och Rosendal. Trafikkontoret har i uppdrag att utreda möjligheterna till att skapa en ny gång alternativt gång- och cykelförbindelse mellan Strandvägen och Djurgården. Ärendet är planerat att tas upp i Trafiknämnden för inriktningsbeslut Q1-2020.

Planen innebär att parkeringsplatser för bilar försvinner vilket är i linje med översiktsplanens intention om att minska antalet korta förflyttningar med bil i täta stadsmiljöer. I detaljplanen föreslås tillskapandet av ca 350 cykelparkeringar, vilket beräknas vara ett rimligt antal för såväl anställda som besökare.

Vidare har det kommit in förslag om att det föreslagna torget bör utgå och istället lämna plats till färjeterminalen. Stadsbyggnadskontoret sympatiserar med det förslaget och har utrett möjligheterna att flytta färjeterminalen till läget för torget. Det visade sig dock innebära kostnader och förskjutningar i tidplanen som är svåra att motivera utifrån detaljplanens huvudsyfte.

Hälsa och säkerhet

Dagvattenrapporten har reviderats och kompletterats med en beskrivning av hur översvämning både från skyfall och höga flöden klaras, i enlighet med synpunkter från länsstyrelsen.

Stockholm vatten och avfall hade synpunkter på beräkningarna av flöden och föroreningshalter. I dagvattenutredningen är beräkningarna efter exploatering gjorda med de åtgärder som är planerade och till stor del reglerade inom kvartersmarken. Vatten från tak som lutar mot gata är svåra att göra några LOD-åtgärder för varför dessa relativt små mängder är beräknade utan åtgärder. Angående frågan om beräkningar även av 20-års regn bedöms det som tillräckligt att ha gjort beräkningar för 10- årsregn, dels då det har adderats en klimatfaktor på 1.25 samt att flödena är relativt marginella.

Efter granskningen har det genomförts en omfattande geoteknikutredning. Rapporten liksom kompletteringar i planhandlingarna till följd av resultaten, finns i de nya granskningshandlingarna.

Kritik har framförts för att förslagens konsekvenser gällande vibrationer inte har utretts. Bullerutredningen har därför kompletterats med en utredning av hur vibrationer från Gröna Lund påverkar angränsande omgivning och vibrationsnivåer har uppmätts i området. Resultatet av vibrationsutredningen underskrider väl

nivåer för måttlig störning. Det utbyggda nöjesfältet beräknas inte leda till vibrationer som överskrider dessa nivåer.

Bullerutredningen har vidare reviderats utifrån länsstyrelsens rådgivande synpunkter. Reglering av skärmande bebyggelse har ändrats i planhandlingarna för att motsvara den höjd som man har utgått ifrån i beräkningarna av buller.

Flera sakägare, boende och övriga framför att bullret är en stor olägenhet för boende och personer som vistas i Nationalstadsparken och att dessa problem kommer att förstärkas med planförslaget. Flera anser också att bullret medför negativa sidoeffekter som att bullret ej medger vädring och att tillflödet av luft genom ventiler inte ger tillräckligt god ventilation. Ett flertal anser att bullerutredningen inte är tillförlitlig och ytterligare flera anser att konsertverksamheter inte ska medges inom det nya området.

Stadsbyggnadskontoret vidhåller bedömningen att vid avvägningen mellan möjligheterna för nöjesfältet att utvecklas och de boendes intresse finner kontoret att utvecklingen av nöjesfältet väger tyngre än de boendes intressen, med hänsyn till förhållande på platsen och intentionerna i den fördjupade översiktsplanen. Kontoret bedömer inte heller att bullret kan anses göra skada på Nationalstadsparken då utbyggnaden är aktuell inom ett område som i vård- och utvecklingsplanen för Nationalstadsparken samt i den fördjupade översiktsplanen är utpekad som möjligt för vidareutveckling av pågående verksamheter. Området är redan exploaterat.

En bestämmelse om krav på uppförande av skärmande bebyggelse för att tillåta åkattraktioner har förts in på plankartan. En planbestämmelse om högsta tillåtna värden för externt industribuller avseende fläktar och pumpar har också förts in. För dessa ska riktvärdena enligt Boverkets vägledning gälla, även de värden som gäller för kvällar och helger. Skrik och rop och buller från åkattraktioner och spelvagnar regleras genom Folkhälsomyndighetens allmänna råd får ljudnivåer inomhus. Denna reglering innebär att utomhuskonserter inte är möjliga inom det nya området.

Plankartan har reviderats så att åkattraktionernas utbredning och utformning har reglerats mer precist. Detta har föranlett nya studier av konsekvenser avseende buller med åkattraktioner närmare bostadsbebyggelsen. Det minskade avståndet resulterar inte i förändringar av bullernivåer i bostäderna. Av denna anledning har bestämmelsen om ett minsta avstånd om 50 meter från bostadshus fasad, tagits bort från plankartan. Plankartan reglerar istället läge, höjd och antal toppar för åkattraktionerna. Den närmast belägna toppen får placeras 35 meter från bostadshusets fasad och ha en

största totalhöjd om +18 meter, vilket innebär en meter ovan taknock.

I bullerutredningen ges ytterligare exempel på tilluftsdon som är effektivare mot ljudstörningar och släpper in mer luft.

Bullerstudierna visar att boende på andra delar av Djurgården påverkas marginellt eller inte får ett ökat buller till följd av planförslaget. Intentionen är att åtgärda bullret i största mån vid källan samt genom fönsteråtgärder liksom att göra en uppföljningsplan för att garantera att angivna riktvärden efterföljs. Stadsbyggnadskontoret anser med de begränsningarna att tillräcklig hänsyn har tagits till de boende.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att bullerutredningarna har utförts professionellt och att det inte framkommit några omständigheter som föranleder ett ifrågasättande av utredningens resultat.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att det bullret från det utökade nöjesfältet inte kommer att påverka ljudförhållandena i kringliggande miljöer på ett sätt som anses oacceptabelt med hänsyn till platsens karaktär där nöjesfältet är historiskt förankrat och en erkänd del av kulturmiljön.

Planhandlingarna har justerats i enlighet med länsstyrelsens synpunkt på bedömningen av människors hälsa avseende markföroreningar.

Olägenheter för grannar

Det har framförts att planförslaget medför olägenheter för grannar avseende störande ljus, försämrad utsikt och minskat ljus samt värdeminskning på intilliggande fastigheter. Stadsbyggnadskontoret menar att det redan befintliga tivolit medför påverkan på närliggande bostäder avseende buller, ljus och höga åkattraktioner och att planens genomförande endast påverkar förhållandena marginellt. För bostäder närmast nöjesfältet på Falkenbergsgatan kan konstateras att ett genomförande av planförslaget innebär förändrad utsikt och något ökad skuggning på bostäderna längst ner. Avståndet till bebyggelse om planförslaget genomförs är dock 17 meter, vilket är ett långt avstånd i förhållande till hur bebyggelsestrukturen ser ut i Djurgårdsstaden. Motstående bebyggelse är också som högst tre våningar, vilket inte kan anses vara en hög höjd i förhållande till omgivande hus. Kontoret anser att möjligheten att utveckla nöjesfältet samt de värdena för stadsbilden som en sluten kvartersbebyggelse ger - väger tyngre än intresset för de boende att bevara sin utsikt.

Avseende ljusstörningar så har vissa restriktioner avseende ljus infört i planhandlingarna. Vid ljussättning ska hänsyn tas till de boende i närområdet vad gäller ljussken från åkattraktioner eller annan belysning som kan upplevas störande eller bländande. Riktat ljus från strålkastare som används i Nöjesparkens nya del får inte riktas ut mot Falkenbergsgatan. Blinkande ljuseffekter eller snabbt färgväxlande ljuseffekter ska undvikas för att inte störa boende i området. Tillkommande ljuspåverkan som kan uppstå till följd av planen bedöms inte utgöra risk för att bli betydande olägenhet.

För boende längre bort, bedömer kontoret att den påverkan som planförslaget medför endast berör utsikten. Denna påverkan bedöms som begränsad med hänsyn till att det finns ett nöjesfält intill den aktuella platsen. Avseende inriktningen som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken samt att tomten i fråga är obebyggd, anser kontoret att boende intill planområdet kunde förvänta sig att förändringar kommer att ske på platsen. Med hänvisning till intentionerna i den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken väger intresset att bygga ut nöjesfältet tyngre än det enskilda intresset som grannar har.

Sammanfattningsvis bedöms boendemiljön för de som påverkas av planen efter genomförande av planen bli godtagbar.

Övriga frågor

Planhandlingarna har justerats i enlighet med länsstyrelsens kommentar angående bestämmelsen om villkor för lov så att det inte gäller randbebyggelsen.

Flera har uttryckt en oro för skräp mellan bryggan och land. Frågan berör skötsel och behandlas inte i planprocessen.

Ett flertal har uttryckt en önskan om att utlysa en arkitektävling. Stadsbyggnadskontoret bedömer att den utformningen som föreslås uppfyller de höga krav på gestaltning som platsen kräver.

Angående kritiken som framförts mot att konsekvenserna av planbestämmelserna är svårtolkade, har förtydliganden och referensexempel avseende utformningen i förhållande till Nationalstadsparkens värden förts in i planhandlingarna.

Under granskningen har det inkommit synpunkter och frågor om lovplikten. Planen innebär att samtliga åtgärder kräver lov, undantaget en del i planens mitt där skyltar och fasadändringar som

sker under 6 meter är befriade från bygglov. Åkattraktionerna kräver bygglov.

Ett flertal sakägare, boende och övriga anser att alla berörda inte har blivit inbjudna till samråd. Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 2017-11-14 - 2018-01-31. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen. Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4 samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annons om samråd och samrådsmöte publicerades i Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och lokaltidningen Mitt i Östermalm tisdagen den 14 november 2017. Samrådsmöte hölls 2017-11-22 i Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4, vilket är enligt kontorets rutiner vid planer med utökat förfarande. Information om granskning skickades ut enligt sändlista till remissinstanser, berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen samt andra intressenter som under samrådet skriftligen framfört synpunkter. Övriga informerades genom annons i Dagens Nyheter, och Svenska Dagbladet 2018-11-21. Planförslaget visades i Tekniska Nämndhuset samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner.

Apropå den uppkomna frågan om att ytterligare verk och instanser ska yttra sig så har de remissinstanser som har rätt att yttra sig enligt plan- och bygglagen tagit del av förslaget.

Angående frågan om läget för ett nöjesfält gör stadsbyggnadskontoret bedömningen att det med hänsyn till platsens historiska användning som nöjesfält och Djurgården som rekreativ område är lämplig för utvidgning av pågående verksamhet. Detta är också vad som anges i den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

En utbyggnad av Gröna Lund på den angivna platsen har en stark förankring i styrande dokument som den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken och Länsstyrelsens vård- och utvecklingsplan. Planprojektet innebär att en exploaterad yta som idag används för parkering kan bli en ny del av nöjesfältet. Planen tar hänsyn till Nationalstadsparkens naturvärden i vattnet genom de bestämmelser som begränsar bryggans utbredning och styr placeringen samt att den ska pålas. Planområdet har idag en närmast obefintlig betydelse för biologisk mångfald och spridning av

pollinerande insekter och småfåglar idag. Bestämmelser för vegetation och området närmast vattnet syftar till att förbättra förutsättningarna för att förstärka grönstrukturen och de ekologiska spridningsmöjligheterna på Södra Djurgården. Således ser stadsbyggnadskontoret inga konflikter mellan påverkan på Nationalstadsparkens naturvärden och planförslaget.

Gröna Lund anges som ett av uttrycken för riksintresset och planområdet har tidigare varit nöjesfält, varför en utvidgning av nöjesfältet kommer att förstärka detta inslag i den fysiska berättelsen om stadens bebyggelsehistoria. Åkattraktionerna i planförslaget har sänkts och reglerats striktare för att åstadkomma en mildare påverkan på stadssiluetten. I det reviderade förslaget medges som högst en topp som sträcka sig upp till 45 meter över nollplanet. Höjden kan jämföras med åkattraktionerna i det befintliga nöjesfältet där tre toppar är högre än 80 meter. Begränsningen i höjd, bestämmelser om genombrutna och genomsiktliga attraktioner i öst-västlig riktning samt rekommendationer för kulör och belysning anses vara tillräckliga för att åkattraktionerna ska utformas på ett som kan anses anpassat till Nationalstadsparkens värden och inte riskera att göra skada på riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården. .

Intressekonflikten mellan möjligheten att utvidga nöjesfältet och de boendes ljudmiljö och utsikt kvarstår. Frågor angående buller och vibrationer har studerats vidare och planhandlingarna har kompletterats utifrån resultatet av dessa. Stadsbyggnadskontorets bedömning är att möjligheterna att utveckla nöjesfältet väger tyngre än de boendes intressen, med hänvisning till platsen och vad som står angivet i den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken. Plankartan har utformats med restriktioner för åkattraktionerna i höjd, utbredning, läge och utformning för att begränsa nöjesfältets påverkan på närliggande bostäder.

Under granskningen inkom länsstyrelsen och SGI med synpunkter på att frågor kring markstabilitet och erosion inte har utretts. Dessa frågor är nu utredda vilket har resulterat i en ny planbestämmelse om markförstärkningsåtgärder.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att förslaget har omarbetats i en sådan omfattning att en ny granskning behöver genomföras.

Maria Sahlstrand
planchef

Martina Norrman
stadsplanerare

Synpunkter inkomna under granskning

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under granskningen. Yttrandena i sin helhet finns att ta del av i planakten.

Remissinstanser

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen framför att Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) genom dom den 14 december 2018, har slagit fast att strandskydd kommer att inträda även i de delar av vattenområdet som inte är planlagda, varför strandskyddet bör upphävas för hela planområdet dvs även för hela vattenområdet. Till följd av detta behöver planbeskrivningen kompletteras avseende skäl för upphävande av strandskydd i vattnet inom hela planområdet och även motivera ett sådant, enligt länsstyrelsen.

Länsstyrelsen framför också att staden behöver klargöra hur översvämning både från skyfall och höga flöden i Saltsjön ska klaras. Eftersom marken i närområdet sluttar mot planområdet behöver påverkan därifrån hanteras och redovisas.

Länsstyrelsen har begärt in yttrande från Statens geotekniska institut (SGI) för att få deras syn på hur geotekniska säkerhetsrisker hanteras i detaljplanen. SGI:s slutsats är att framtaget underlag inte är tillräckligt för att kunna bedöma planens lämplighet (se bilaga 1, yttrande från SGI). Länsstyrelsen delar SGI:s bedömning och slutsats att underlaget alltfjämt är bristfälligt.

Länsstyrelsens bedömning är att planen kan leda till en negativ effekt på riksintresset och då främst på stadens siluett som är ett av dess uttryck. Samtidigt är också Gröna Lund ett uttryck för riksintresset och planområdet har tidigare varit ett nöjesfält, varför en utvidgning av nöjesfältet kommer att förstärka detta inslag i den fysiska berättelsen om stadens bebyggelsehistoria.

Länsstyrelsen bedömer att granskningshandlingarna inte illustrerar ett fullt utnyttjande största tillåtna höjd för de högsta attraktionsdelarna. Presenterade vyer i kulturmiljöutredningen behöver uppdateras. Länsstyrelsen menar att vyer från Solliden/Skansenberg och Skeppsbron/Gustav III:s staty är särskilt viktiga att redovisa. Länsstyrelsen bedömer att illustrationerna underlättar en slutlig bedömning av förslagets visuella påverkan på stadens siluett, riksintresset för

kulturmiljövärden samt Nationalstadsparken enligt 4 kap. 7 § miljöbalken.

Som rådgivande synpunkter framför länsstyrelsen att från riksintressesynpunkt finns det skäl att i någon mån låta ”tivolisera” randbebyggelsen. Vidare framförs som rådgivande synpunkt att bullerutredningens mätresultat behöver utgå från faktiska förhållanden avseende befintligt bostadshus, dess byggnadshöjd och antal våningar inklusive eventuell vindsvåning. Reglering av lägsta nockhöjd bör baseras på mätresultat och motiveras för att undvika olägenhet för människors hälsa. Man framför vidare att risk för människors hälsa avseende föroreningssituationen ska avse den planerademarkanvändningen, inte dagens och att detta bör redovisas i planhandlingarna. Slutligen framför länsstyrelsen ett förslag till ändring av bestämmelsen gällande villkor för lov.

Statens geotekniska institut (SGI)

SGI framför att planhandlingarna måste kompletteras med en stabilitetsbedömning för såväl befintliga förhållande som för planerade. Hela planområdet behöver utredas liksom angränsande områden vars stabilitet kan ha påverkan på planområdet avseende stabilitet och erosion, enligt SGI. Institutet framför att de lösningar som föreslås ska redovisas så att det är möjligt att bedöma om åtgärderna är tillräcklig. Vidare skriver man att nödvändiga åtgärder och/eller restriktioner ska säkerställas i plan på ett plantekniskt godtagbart sätt.

Försvarsmakten

Ingen erinran.

Swedavia Airports

Ingen erinran

Fastighetskontoret

Fastighetskontoret anser att Liljevalchs konsthall även fortsättningsvis ska överordna sig övrig byggnation och att bebyggelsen i Falkenbergsgatans norra del därför ska sänkas.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Rådet framför att man under plansamrådet önskade se en generalplan för områdets markdisposition med inriktning mot att den nya delen får en lugnare karaktär. Rådet anser att de tillåtna attraktionerna med sin höjd och sitt omfång kommer att få kraftig negativ påverkan på stadsbilden från stora delar av Stockholms innerstad. Man anser att de höga delarna ska samlas på tivolits äldre del. Vidare finner rådet det anmärkningsvärt att illustrationen visar attraktioner med ungefär +35 meters totalhöjd när planen tillåter +

60 meter. Rådet bifogar därför en illustration med markeringar för område där attraktioner medges. Övriga delar av förslaget har enligt rådets mening bearbetats i positiv riktning. De påpekar dock att det blir viktigt att ställa höga krav på materialval, hantverk och detaljering. Slutligen framförs att rådet ställer sig positiva till bryggorna men att det är viktigt att de utförs så att inte skräp och grenar samlas mellan bryggor och strand.

Särskilt yttrande från F F, ledamot i Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Ledamoten anser att bryggorna bör utgå då de försvårar möjligheterna att ordna vattenanknutna verksamhet knuten till nöjesfältet. Vidare anser han att torget bör utgå för att istället ge plats åt färjetterminalen. Ledamoten föreslår slutligen att randbebyggelsen ersätts av exakta rekonstruktioner av rivna småskaliga Stockholmshus, företrädesvis från Djurgården.

Kulturförvaltningen, Stadsmuseiavdelningen

Stadsmuseet framför att det är positivt att planen har omarbetats i flera avseenden. Museet bedömer att det är bra att byggnaden har fått en lugnare utformning mot Falkenbergsgatan och att tveksamma detaljer som glasning har utgått, även om museets tidigare synpunkt om att sänka bebyggelsen inte har tillgodosetts. Museet menar att en sänkning är önskvärd och att det hade varit välgörande med en mer uppbruten gatumiljö längs Falkenbergsgatan. Museet framför också att det är positivt att området närmast vattnet har reglerats hårdare med tydlig parkkaraktär, låga byggnader och genomsiktighet samt att biljettkiosken från 1897 har fått ett skydd. Museet vidhåller synpunkterna om en sänkning av byggnadernas höjder längs Falkenbergsgatan men tillstyrker planen i övriga delar. Museet påpekar också att det krävs en nogsam prövning i bygglovsskedet för säkerställa att stads- och landskapsbilden tillgodoses.

Rådet för funktionshinderfrågor

Ingen erinran.

Stockholm vatten och avfall (SVOA)

SVOA framför synpunkter beträffande dagvatten och anser att dagvattenutredningen bör hänvisa till Stockholms stads riktlinjer för kvartersmark i tät stadsbebyggelse. SVOA ser positivt på att dagvatten från takytor mot gata tas om hand via en ny dagvattenledning med anslutning till SVOA:s bräddledning under Allmänna gränd, istället för anslutning till det kombinerade ledningsnätet. SVOA anser emellertid att det under projekteringen bör utredas om det är möjligt att ansluta till bräddledningen. SVOA anser också att det bör säkerställas att dagvatten kan nå de växtbäddar mot Strömmen som ska filtrera och rena dagvattnet från

kvartersmark. SVOA framför dessutom att 20-årsregn bör redovisas i dagvattenutredningen samt att flöden efter exploatering bör redovisas. De synpunkter som framfördes under samrådet förutsätts också vara tillgodosedda.

Trafikförvaltningen (Region Stockholm)

Trafikförvaltningen framför att Falkenbergsgatan gärna hade fått ingå i planområdet. Trafikförvaltningen anser också att planen bör reglera in- och utfart för garaget samt vilka bestämmelser som gäller för garageplanet eftersom det kan få effekter på spårvägstrafiken till Alkärrsdepån. Förvaltningen menar att det är otydligt reglerat hur planförslaget kommer påverka växlar och andra funktioner. Trafikförvaltningen menar också att byggnadsarbeten intill Falkenbergsgatan behöver visa särskilt hänsyn till spårvägen samt framför råd och instruktioner om avtal och anmälningar som behöver göras och föreskrifter om utformning som behöver följas. Trafikförvaltningen anser vidare att det inte framgår hur tillgängligheten till Djurgårdslinjen kommer påverkas under byggskedet.

Sakägare, boende och övriga

Hyresgästföreningen

Hyresgästföreningen har inkommit med två yttranden:

1. För föreningens medlemmar på Falkenbergsgatan 5A framför föreningen att yttrande från Brf Konsthallen 14 m.fl. skall ses som ett yttrande även från berörda hyresgäster i huset. Yttrandet sammanfattas till ett antal punkter som rör boendemiljön. Föreningen framför att bullernivåer och markvibrationer kommer att öka, Falkenbergsgatan 5A kommer förlora all kontakt med vattnet, den kaotiska trafiksituationen sommartid kommer att förvärras, sprängningar och byggtrafik kommer medföra kraftiga olägenheter samt att tidigare och pågående byggprojekt redan har skadat Falkenbergsgatan 5A och att planprojektet riskerar att ytterligare förvärpa detta.
2. För en hyresgäst framför föreningen att hyresgästen uttrycker oro för att bli inbyggd bland bullrande attraktioner och att det istället inrättas ett område för fysisk aktivitet och lek året om på platsen.

Samfundet S:t Erik

Samfundet S:t Erik framför att samfundet under samrådet lämnade synpunkter men att de inte har tillgodosetts. Samfundet framför därför återigen sina synpunkter från samrådet, vilka innebär att de höga åkattraktionerna och bryggorna bör utgå, utformningen av randbebyggelsen och gångbron bör studeras vidare och att en tävling bör utlysas för den senare samt att torget bör utgå för att

istället ge plats åt färjeterminalen. Samfundet anser att den ändrade planbestämmelsen som reglerar höga åkattraktioner kan innebära att upplevelsen av höga åkattraktioner blir än mer kompakt i stadsbilden. De finner också att bestämmelsen om anpassning till Nationalstadsparkens värden (f3) anmärkningsvärd och svårtolkad.

Spaniens ambassad (Hazeliusbacken 14)

Spaniens ambassad framför att ambassaden är direkt negativt påverkad av planförslaget och yrkar på att inkluderas i planprocessen. Ambassaden anser att planförslaget innebär en genomgripande påverkan på ambassaden visuellt såväl som ljud-, ljus och tillgänglighetsmässigt. Ambassaden framför att attraktioner om 60 meter medför en sådan påverkan som inte kan minimeras med ljudisolerande fönster. Ambassaden framför också att förslaget skulle urholka områdets natur- och kulturmiljövärden.

Djurgårdens hembygdsförening (DHF)

DHF yrkar att möjligheten till en ny mycket hög berg-och-dalbana eller liknande extremt höga attraktioner absolut måste utgå ur planen. DHF menar att en sådan attraktion tveklöst kommer påverka den historiska stadsbilden i Stockholms världsberömda vattenlandskap negativt, bland annat utsikten från Sollidenterrassen ut över staden och dess kyrktorn samt även skymma Hasselbacken.

Den höga attraktionen kan enligt DHF inte uppfattas som en sådan godkänd åtgärd som "kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas" (ur miljöbalkens bestämmelser för Kungliga Nationalstadsparken) på grund av områdets läge i det historiska stadslandskapet och det buller som kan förväntas spridas även till Strömmen och Gamla stan. DHF anser att Gröna Lund bör få utvidga sitt område med kvarteret Skeppsholmsviken men att denna del av nöjesfältet ska ha en lugnare karaktär utan höga attraktioner. DHF anser också att alar bör planteras på platsen med tanke på områdets gamla vegetation och platsnamnet Alkärret. Planen reglerar bara vegetationen vid vattnet, men DHF framför att de förutsätter att området i övrigt får både träd och blomsterrabatter, i enlighet med Gröna Lunds gamla traditioner. Vidare anser DHF att vanlig lovplikt bör gälla fasader mot allmän gata. DHF anser det vara ett oeftergivligt villkor att den idag bekymmersamma trafiksituationen utreds och förhållandena regleras innan verksamheten på det nya området startar. Därvid bör också allvarligt prövas hur entrén till det gamla området kan förbättras; idag proppar köerna helt igen gångbanorna kring nöjesfältet och tvingar ut gående i gatan. Slutligen anser DHF att det bör prövas om en ny, mindre färjeterminal kan anläggas vid sidan av gatan i samband med den nya bebyggelsen vid nedre Allmänna gränd.

Kungliga Djurgårdens arrendeförening genom styrelsen/Kungliga Djurgårdens bostadsarrendatorförening (KDA)

KDA anser bland annat att staden avser göra om Södra Djurgården till en evenemangspark och att förslaget innebär att utvecklingen fortsätter i en mycket exploaterande inriktning. KDA framför att de skriver under på de punkter som har framförts Djurgårdens vänner. KDA anser också att staden skulle gynnas av att lyfta Skansen, Rosendal och den unika kulturmiljön, som de menar är mjukare verksamheter än Gröna Lund. De menar att ett utökat Gröna Lund kommer innebära trafik, buller och folkmassor som till viss del kommer dölja allt det andra. De menar också att expansionerna leder till en krympning av den faktiska parken, något som inte har förankring i folkviljan.

Styrelsen för Kungliga Djurgårdens bostadsarrendeförening (KBA)
KBA framför att de anser att bullerutredningen är missvisande, motsägelsefull och ofullständig. KBA har anlitat en akustikkonsult som ifrågasätter utredningen. KBA menar att det inte är möjligt att klara riktvärdena inomhus för förslaget. KBA menar att det inte framgår varför undantag för musik skulle behöva göras för planförslaget och att om musik ingår i bedömningsgrunden kommer gränsvärdena väsentligt överskridas. KBA framför också att utredningen förutsätter stängda fönster men öppna ventiler till lägenheterna. KBA menar att möjligheten att kunna vädra är en förutsättning för att kunna klara normala väderförhållanden och att folkhälsomyndighetens riktvärden för inomhustemperaturer helt ignoreras av förslaget, vilket är ett brott mot svensk grundlag. KBA framför också att näraliggande fastigheter, förutom Falkenbergsgatan 5, också kan påverkas, samt att uppgifter om tid på dygnet, om konsert förekom, hur nivån varierar under mättiden, ljudets karaktär och förekomst av lågfrekvent buller saknas i utredningen. KBA menar också att den intilliggande bebyggelsens kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse ställer högre krav på fönstrens ljudreduktion. KBA framför att Gröna Lund i dagsläget utgör ett kraftigt störande moment och en hälsorisk för boende i området och att staden bör ta fram ett nytt detaljplaneförslag som klara folkhälsomyndighetens riktvärden för buller och inomhustemperaturer. KBA menar också att en ny oberoende bullerutredning bör tas fram.

Förbundet för Ekoparken

Förbundet framför att de välkomnar en utvidgning av Gröna Lund men att de anser att tivolit bör vara öppet, utan stängsel eller entréavgift, året om. Vidare framförs att strandpromenaden bör anläggas på mark istället för på bryggor, vilket skulle stämna bättre

överens med intentionerna i vård – och utvecklingsplanen för Nationalstadsparken. Förbundet anser också att det kommer bildas mycket skräp i vattnet till följd av bryggorna

Förbundet anser att utformningen av bebyggelsen är förenlig med karaktären som präglar Djurgårdsstaden men att en medgiven byggnadshöjd på 60 meter inte är det. Förbundet Ekoparken motsätter sig bestämt all byggnation över 12 meter då man anser att en sådan exploatering stämmer överens med skyddet som avses för Nationalstadsparken enligt Miljöbalken. Förbundet ställer sig kritiska till beskrivningen av vad som avses med genomsiktighet i MKB:n samt att det som beskrivs som referens är fult.

Förbundet påpekar också att renderingarna visar på en åkattraktion som enbart är 35 meter fast det medges attraktioner som är 60 meter i handlingarna. Av den anledningen anser man att kulturmiljöutredningen måste underkännas och att det har påverkat slutsatserna i MKB:n. I MKB:n anses det även inte beskrivas i tillräcklig grad vad konsekvenserna för RI är av de höga attraktionerna och att beskrivningarna av påverkan på höga attraktioner beskrivs kortfattat medan all övrig bebyggelse behandlas utförligt. Man anser också att påverkan på RI Stockholms innerstad med Djurgården ges mer utrymme än beskrivningen av påverkan på Nationalstadsparken.

Vidare framför förbundet en oro för att bygglov för attraktioner kommer att sökas först i efterhand och frågar sig hur staden hanterar det. Man påpekar också att ett allmänt intresse inte kan vägas mot ett riksintresse på det sätt som staden har antytt.

Förbundet Ekoparken framför slutligen att stadens ställningstagande gällande vad som kan anses vara acceptabla bullernivåer i relation till platsen - är chockerande. Planen bör enligt förbundet avvisas på grund av bullerfrågan.

Stiftelsen Djurgårdsskolan (Sollidsbacken 10)

Djurgårdsskolan framför att den anser sig direkt utsatt för eller berörd av alla förändringar som sker på Gröna Lund med omnejd. Djurgårdsskolan framför vidare att Djurgården redan i dag har en infrastruktur som är utmanad, särskilt vid flaskhalsen Djurgårdsbron, något det finns en oro för bland föräldrar och elever. En ökad trafik till och från Gröna Lund kommer kraftigt försvåra tillgängligheten för skolans elever och dessutom innebära en säkerhetsrisk för de elever som tar sig till och från undervisningen till fots eller till cykel. Djurgårdsskolan yrkar på ytterligare

utredning av påverkan på infrastrukturen. Vidare anser Djurgårdsskolan att strandskyddsintresset inte visas tillräcklig hänsyn och att de föreslagna gångbryggorna av säkerhetsskäl bör ersättas med en landbaserad gångväg. Djurgårdsskolan framför också att förslaget behöver ta hänsyn till en framtida expansion av färjetrafiken samt att torget vid färjeläget bör utgå, så att terminalbyggnaden kan flyttas till det läget. Djurgårdsskolan anser vidare att planområdet bör hållas öppet istället för att privatiseras samt att en större maskinpark skulle urholka Nationalstadsparkens värden. Platsen bör istället tillföras grönska, natur och bebyggelse som respekterar Djurgårdens kulturella värden. Djurgårdsskolan anser att trädplantering och de 60 meter höga åkattraktionerna bör utgå.

Gemensamt yttrande för Djurgårdens hembygdsförening, Förbundet för ekoparken, Djurgårdsskolan, Djurgårdens vänner och Kungliga Djurgårdens arrendatorförening
Gruppen anser att förslaget har väckt ett kraftigt motstånd från flera organisationer, som Samfundet S:t Erik och Skönhetsrådet. Gruppen menar att den genomgående kritiken är avstyrkandet av en upp till 60 meter hög berg-och-dalbana samt att planbeskrivningen har påtagliga brister. Gruppen ifrågasätter objektiviteten i kulturmiljöutredningen och konsekvensbeskrivningen och yrkar på att Stadsbyggnadskontoret upphandlat en ny miljökonsekvensbeskrivning på objektiv grund. Gruppen framför också att förslaget kommer att påverka den historiska stadsbilden och störa boendemiljön för en vid krets på Djurgården.

Gemensamt yttrande för Ax:son Johnsons stiftelse – Urban City Research, Blasieholmens vänner, Djurgårdens bostadsarrendatorförening, Djurgårdens hembygdsförening, Djurgårdens vänner, Förbundet för ekoparken, Föreningen Östermalm, Gamla Stans hembygdsförening, Konsthallen 14, Norrmalms hembygdsförening, Stiftelsen Djurgårdsskolan
Stockholms sjögård, Stockholm skyline
Gruppen anser att planförslaget har mötts av en omfattande kritik, som i stora stycken är grundad på större och mer övergripande intressen än de intressen som planförslaget är uttryck för. De menar att kritiken rör negativa effekter på stadsbilden, kulturmiljön i Djurgårdsstaden, buller, trafiksituationen, tillgänglighet till stranden, sjötrafiken samt att platsen inhägnas och underutnyttjas under stora delar av året. Gruppen framför synpunkter på förslaget att upphäva strandskyddet och menar att allmänhetens tillgång till området är större än nöjesparkens intressen. De hänvisar också till länsstyrelsens Vård- och utvecklingsplan och framför bland annat att planen uttalar att promenadstråken längs vattnet ger utblickar där

Stockholms karakteristiska läge vid vattnet kan upplevas, att stränder och kajer så långt möjlig ska vara framkomliga för allmänheten, samt att sjögården ska uppfattas som ett samlat maritimt landskap. Gruppen anser att planförslaget påverkar det maritima kulturarvet negativt, begränsar möjligheterna för sjötrafik och kulturfartyg samt medför förlust för all besökare som inte ska besöka nöjesparken. Gruppen föreslår staden att ändra planeringsinriktning och ta ett större grepp kring Skeppsholmsviken och framför ett antal frågeställningar som de tycker ska ligga till grund för planarbetet. Frågorna rör strandskyddet och det allmänna intresset, hur platsens utformning kan stärka Djurgårdsstadens kulturmiljö och Nationalstadsparken, trafiksituationen vid Gröna Lunds entré, vilken utformning som skulle bäst gagna området och ge fri tillgång till området eller stranden, buller, utformning av stranden som del av den maritima miljön och större kapacitet för kollektiv sjöfart. Gruppen föreslår också innehåll i ett nytt förslag, bland annat nöjes- eller kulturverksamhet i park, mindre karuseller, restauranger, inomhusattraktioner, småskalig miljö med största höjd om tolv meter, frånvaro av inhägnader, samling av konsertverksamhet och högre attraktioner på Gröna Lunds nuvarande område, strandpromenad på land, samt att platsen är öppen för allmänheten året om. Vidare yrkar gruppen stranden ska förbli i Kungliga Djurgårdsförvaltningens och stadens ägo för att garantera allmänhetens tillträde och en utbyggd sjötrafik. Gruppen framför kritik mot miljökonsekvensbeskrivningen och anser att den behöver innehålla ett ”rimligt alternativ” förutom förslaget och nollalternativet. Gruppen yrkar att miljökonsekvensbeskrivningen redovisar ett ”rimligt alternativ” samt tydliggör störningar som påverkar det övergripande intresset, som de menar är påverkan på Nationalstadsparken, riksintresset för kulturmiljövården, buller och trafik.

Gemensamt yttrande för P A, K B, S E och R M

Gruppen framför att de hoppas att SBK ska göra ett seriöst omtag. De anser att kritiken mot projektet inte gäller expansionen på den aktuella ytan utan på det sätt expansionen föreslås. De menar att expansionen förstör en viktig stadsvy, sätter sig på Djurgården och tar en strand som borde vara tillgänglig för allmänheten. Gruppen önskar att SBK tar fram en detaljplan för en plats som är öppen året runt, inte är inhägnad, inte inkluderar byggnader eller staket över tolv meter och som erbjuder en strandpromenad för allmänheten. De yrkar också på att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla ett realistiskt alternativ i enlighet med miljölagen. De avser presentera ett sådant alternativ. De önskar också att miljökonsekvensbeskrivningen görs med respekt för gällande lag

och att beskrivningar och analyser i miljökonsekvensbeskrivningen kan ifrågasättas när byggherren beställer utredningen. Gruppen menar att riksintressena för kulturmiljövården och Nationalstadsparken samt strandskyddslagen omöjliggör förslaget. Gruppen önskar att SBK tar ett helhetsgrepp kring Djurgårdsstaden för att säkerställa områdets karaktär och för att reda upp den kaotiska trafiksituationen.

Väsentligt likalydande synpunkter från BSW m.fl., dessutom särskilda tillägg till yttrandet av CFP, VB m.fl. och KA m.fl. Ett större antal brev med i huvudsak likalydande synpunkter har inkommit. BSW framför att detaljplanen bör avslås och att stadsbyggnadskontoret bör överväga att använda planområdet på ett sätt som gör det öppet och tillgängligt för alla. Det framförs också att stadsbyggnadskontorets övervägande skapar ett oönskat prejudikat när exploatering av nöjesfältet prioriteras framför att tillse allmänhetens tillträde till Skeppsholmsvikens strand. Stadsbyggnadskontoret bör överväga att utesluta den föreslagna gångbron eller utesluta höga åkattraktioner.

BSW anser att utredningar i anslutning till detaljplanen visar på flertalet brister i förhållande till bland annat miljöbalken, den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken och stadsbyggnadskontorets ställningstagande i andra detaljplaneärenden. Det framförs att stadsbyggnadskontoret ska säkerställa att områdena kring detaljplanen alltjämt kan utnyttjas för bostadsändamål och att de boende tillförsäkras en nattvila om minst 8 timmar.

Vidare framför BSW att förslaget skulle innebära påverkan på intilliggande verksamheter och andra bärare av kulturella värden. BSW anser att förändringarna inte är förenliga med skyddet av Nationalstadsparken, där exploatering inte får medföra intrång och/eller skada på natur- och kulturmiljö. BSW menar att det inte är möjligt att göra en intresseavvägning i det här fallet. Det efterfrågas också ett tydligt ställningstagande från stadsbyggnadskontoret avseende Regeringsrättens tolkning av RÅ 1997 ref. 18. Det framhålls att stadsbyggnadskontoret bör ta ställning till och motivera hur detaljplanens genomförande ska kunna genomföras utan intrång i riksintresset.

BSW framför att det är anmärkningsvärt att Tyréns anser att boende längs Falkenbergsgatan ska omfattas av en högre toleransnivå till följd av att det redan finns ett närliggande nöjesfält. Falkenbergsgatan äger ett kulturhistoriskt värde i sig, som inte får inskränkas och att det finns risk att husen inte längre kommer att kunna tjäna som bostäder om planen genomförs. Bullerutredning

för att större område efterfrågas och det framförs att både andra boende än de på Falkenbergsgatan kommer att påverkas ljudmässigt liksom att bullerpåverkan även gäller Nationalstadsparkens helhetsupplevelse för rekreation. En bullerutredning bör även ta hänsyn till impulsljud och inte bara den konstanta ljudmatta som skapas av nöjesfältet. Det framförs också att konsertverksamhet inte ska medges inom det nya området.

BSW anser vidare att förslaget skulle innebära att flertalet sjöfartsrelaterade verksamheter såsom museer och småbåtshamn riskerar att konsumeras av den föreslagna utbyggnaden. BSW saknar också utförliga utredningar avseende påverkan på trafiken till Djurgården och möjligheten att parkera. BSW finner det anmärkningsvärt att en så stor del av Djurgårdens besökare koncentreras till planområdets omnejd. Kollektivtrafiken är redan i dagsläget underdimensionerad och färjan riskerar att uppfattas som en färja till Gröna Lund. Det måste säkerställas att bryggorna inte försvårar möjligheterna att färdas med båt.

BSW menar att planen tenderar medföra att omkringliggande fastigheter sjunker i värde, vilket kan anses som betydande olägenhet.

BSW anser att alla berörda inte har blivit inbjudna till samråd.

Yttrande från CFP innehåller ett tillägg med yrkande på att Riksantikvarieämbetet ska ges möjlighet att yttra sig om frågan om påtaglig skada i Riksentresset och Nationalstadsparken Kungliga Djurgården.

Yttrande från VB innehåller ett tillägg där de uttrycker att de är mycket negativt inställda till planförslaget och att miljön kring deras bostad redan är kraftigt påverkad av buller, trafik och alla möjliga event som pågår intill deras hus. De menar att en utbyggnad av Gröna Lund kommer få kraftiga konsekvenser för dem, för alla som bor på Djurgården samt för besökare. De frågar också om det väl inte är meningen att Djurgården, som är en naturskön park, ska uppfattas som lika bullrig och stökig som innerstaden.

Yttrande från KA innehåller ett tillägg med yrkande om att länsstyrelsen, folkhälsomyndigheten, boverket och riksantikvarieämbetet ska granska detaljplanen.

RL m.fl., dessutom enskilda tillägg till yttrandet från MG, PKV, MC, FS, NÖL, EE, AS och SE
Ett antal personer har inkommit med ett gemensamt yttrande och framför att de med kraft tillstyrker förslaget. RL anser att förslaget

kommer att ge ett ökat besökstryck och ge synergieffekter för övriga Stockholm. RL menar att Gröna Lund är del av riksintresset för kulturmiljövården och att Gröna Lund skulle främja riksintressets värden. RL framför också att det mellan 1923 och 1957 låg ett nöjesfält på platsen. RL menar att de föreslagna bryggorna gör vattenlinjen attraktivare jämfört med nuläget. RL anser också att ljudet från åkattraktionerna kommer locka fler att upptäcka platsen. RL framför också att lokaltrafiken kan kompletteras med utökad kollektivtrafik. RL anser att staden bör se det unika i utbyggnaden samt att detta är en fantastisk möjlighet för Stockholm.

Tillägg från MG framför att MG vill motverka en lögnkampanj som drivs av någon som kallar sig ”Djurgårdens vänner”

Tillägg från PKV framför att Gröna Lund är en på alla sätt integrerad del av Stockholm men att området kan göras ännu bättre. PKV anser också att Gröna Lund bör få ordentliga cykelparkeringar.

Tillägg från MC framför att MC gillar Gröna Lund.

Tillägg från FS framför att FS anser att NIMBY inte ska få ännu en fjäder i sin hatt. FS anser också att Gröna Lund är en verksamhet som inte gillas av alla men att den har funnits på platsen länge och att närboendes tyckande inte ska få störa detta.

Tillägg från NÖL framför att NÖL anser att Gröna Lund får utvecklas och att Gröna Lund i dag är mycket trångt och kompakt. NÖL menar att Gröna Lund är ett ställe som barnen gillar men som skulle bli bättre om den fula parkeringen kunde användas. NÖL anser också att fler torn ska tillåtas.

Tillägg från EE framför värdet av nöjesparkens fortlevnad.

Tillägg från AS framför att det är bästa platsen i Stockholm.

Tillägg från SE framför att SE är för en ohämmad exploatering av parkeringen.

Gemensamt yttrande för Brf Konsthallen 14, hyresgäster i Stadsholmens fastighet Konsthallen 14 m.fl. (Brf K14)
Brf K14 hänvisar till en skrivelse daterad 2018-01-23 som inlämnades i samband med samrådet för planändret. Brf K14 menar att förslaget i sin nuvarande form är oacceptabelt med hänvisning till att området är beläget inom ett riksintresse och att området har stor betydelse för närmiljön och för stadsbilden i vattenlandskapet. Brf K14 framför att Konsthallen 14 är byggnadsminne, vilket betyder att byggnaden ska bevaras och

funktionen som bostadshus ska behållas. Gruppen vill komplettera sitt tidigare yttrande med synpunkter på bland annat Gröna Lunds verksamhet, konsekvenser för Nationalstadsparken och Mark- och miljödomstolens avgörande beträffande Nobel Center.

Brf K14 anser att Stadsbyggnadskontoret prioriterar ett kommersiellt intresse framför allmänintresset. De menar att detaljplanen är ett intrång i Nationalstadsparkens natur- och kulturvärden och att Gröna Lunds intressen beaktas utan hänsyn till miljöbalken eller övriga besökares intressen. De menar vidare att Gröna Lunds verksamhet har utvecklats till en storskalig nöjesverksamhet med hög bullereffekt, en verksamhet som har en mindre andel av summan av alla besök på Djurgården som helhet. De menar också att det övervägande antalet besökare inte är intresserade av häftiga upplevelser, utan söker avkoppling, lugn och ro.

Brf K14 framför att kvarteret Skeppsholmsviken under lång tid har givit fri utsikt mot vattnet samt att karaktären av öppna mellanrum och utsikt är ett uttryck för riksintresset. De framför också att utsikten för boende i Konsthallen försvinner, särskilt i gatuplanet, där utsikten försvinner och ljusförhållandena blir dåliga, vilket de anser oacceptabelt. Gruppen vill även hänvisa till Mark- och miljödomstolens dom om Nobel Center. De menar att domen ska beaktas även för Skeppsholmsviken 6 m.fl., bland annat avseende påverkan på Konsthallen 14.

Brf K14 framför även att Gröna Lunds verksamhet alstrar buller och vibrationer från åkattraktioner och pågående byggprojekt samt nattliga störningar som städning och varutransporter. De menar också att andra delar inom Nationalstadsparken är drabbade av bullerstörningar från Gröna Lund. De anser att de sprängningsarbeten som för närvarande pågår inne på Gröna Lunds område orsakar störningar och vibrationer som skadar omgivande byggnader och människor. De ställer också frågan om denna typ av sprängningar är tillåtna inom Nationalstadsparken. Gruppen framför också att det finns stora trafikproblem på Djurgården och att Gröna Lund bidrar till ökade problem. De anser också att Gröna Lund alstrar mycket avfall även utanför nöjesfältet och att Gröna Lund har en sopstation placerad på Skeppsholmsviken 6, något de anser medför störande trafik.

Vidare anser gruppen att strandskydd ska gälla för planområdet och att en brygga utanför stranden är olämplig ur många synpunkter, inte minst för fisk- och fågelliv. Strandpromenaden bör istället läggas på mark nära stranden.

Konsthallen 14 med grannar, ÅDG(K14/ÅdG)
K14/ÅdG anser att anser att ställningstaganden i ett tidigare detaljplaneärende på platsen (Dnr 1999-00636) är fortsatt aktuellt men att omständigheterna är sämre i dag. K14 anser att Gröna Lund inte längre är ett Tivoli utan en maskinpark där i stort sett samtliga träd är skövlade samt att buller, lågfrekvent buller, nedskräpning, trafik och allmänt stök kränker de bofastas möjlighet till vila och ro. K14/ÅdG anser också att övriga besökare på Djurgården drabbas. K14/ÅdG framför att uppmätta bullervärden överskrider tillåtna värde. K14/ÅdG yrkar på att den planerade MEGA-bergochdalbanan ska avvisas eftersom den inte klarar tillåtna värden. K14/ÅdG menar att ingen av de bofasta har kontaktats eller informerats om detta. K14/ÅdG framför att sprängningar påverkar grundkonstruktionen för Konsthallen 14 och att skador syns på fasaden. K14/ÅdG menar att sprängningarna känns upp till Skansen och till Spanska ambassaden. K14/ÅdG anser att samtliga närbelägna fastigheters grundkonstruktion skulle förstöras över tid med de permanenta vibrationer som MEGA-banan kommer att orsaka. K14/ÅdG anser att banor av denna kaliber i utlandet placeras utanför stadskärnan. K14/ÅdG yrkar även på att den interimistiska ”Snake”-maskinen ska avvisas.

ÅDG

ÅDG anför miljö- och hälsoskydds nämndens yttrande i ett tidigare detaljplaneärende är fortsatt aktuellt och att förutsättningarna för en nyexploatering är sämre i dag. ÅDG redogör för delar av yttrandet och bifogar även yttrandet. ÅDG framför också att Gröna Lund med de små stegens tyranni sakta men säkert omvandlas till en maskinpark och att det inte finns en enda plats kvar för vila och rekreation. ÅDG anser att den enda del av Gröna Lund som går att besöka utan risk för negativ hälsopåverkan genom högt buller är ”barnavdelningen”. ÅDG menar att Gröna Lund skulle tänja gränserna maximalt, att riktvärdena för buller och vibrationer inte skulle respekteras och att högre och större maskiner skulle monteras utan hänsyn till grannar eller lagar om en exploatering av Skeppsholmsviken 6 skulle tillåtas. ÅDG menar att boende inte informeras när Gröna Lund ska utföra sprängningar eller byggnadsarbeten på det befintliga området. ÅDG anser också att det synes som om planförslaget har tagits fram med hänsyn till Gröna Lunds intressen och utan hänsyn till miljöbalken och de boendes intressen. ÅDG framför förhoppningen om att stadsbyggnadskontoret eller politiker inte vill låta ett enskilt företags kommersiella intressen ta över de övergripande intressen som miljöförvaltningen beskriver och gör sig till tolk för. ÅDG hemställer om att den vidare planeringen bedrivs med målsättningen att de av miljöförvaltningen angivna miljöintressena ska respekteras och att buller och andra störningar ska hållas inom lagliga gränser.

ÅDG motsätter sig varje planering som utgår från att de boende i området ska tvingas utstå ännu högre bullernivåer och andra störningar. ÅDG menar att en sådan planering knappast synes förenlig med principerna för en modern rättsstat.

JB

JB anser det mycket positivt att området utvecklas.

Parkeringsplatsen/lagret/återvinningsstationen för Gröna Lund som finns där idag är skamlig att se på en så vacker plats. Att utveckla platsen skulle vara till gagn för alla förbipasserande stockholmare och turister. Att grannar får sin utsikt skymd bör inte vara något som helst skäl att stoppa planen.

UJ och TH

UJ och TH framför att en nyetablering av tivolverksamhet även vid Skeppsholmsviken skulle skada en av Stockholms kanske mest unika miljöer på ett förödande sätt. De anser att Gröna Lunds verksamhet redan idag orsakar bullernivåer i omgivningen som med bred marginal överskrider gällande gränsvärden, både vid fasad och inne i omgivande bostäder under dygnets alla timmar. De påpekar att det idag ligger åtminstone fyra ärenden hos Miljöförvaltningen som avser bullerproblem från den befintliga tivolverksamheten. De anser vidare att de beskrivna befintliga och förväntade bullerproblemen utgör ett allvarligt hälsoproblem och att krav måste ställas på att gällande gränsvärden för buller inomhus innehålls under hela dygnet. De framför också att de boende måste ha minst 8 timmars störningsfri nattvila med möjlighet att ha öppna fönster för att kunna kyla ner bostaden nattetid. Den beskrivning som finns i planbeskrivningen av att bakgrundsbullret på platsen redan är så högt att boende och andra verksamma måste acceptera högre gränsvärden än de som gäller för industribuller är enligt UJ och TH felaktigt och vilseledande. De menar att det buller som förekommer idag orsakas av tivolits egna kringverksamheter.

UJ och TH framför vidare att gatorna kring planområdet idag används som uppställningsplats för olika fordon, containers, sopkärl med mera och att tivolit redan idag orsakar en orimlig belastning i omgivningarna. De påpekar också att trafiken som ska till bostäder och till varvsområdet via Falkenbergsgatan och Lilla Allmänna gränd ofta blir helt blockerad, vilket är ett allvarligt säkerhetsproblem. De tror inte heller att det föreslagna underjordiska garaget kommer att avhjälpa dessa problem eller att ytan kommer att räcka till.

UJ och TH anser att visionsbilden för Falkenbergsgatan är en verklighetsförfalskning och att gatorna inte kommer att bli attraktiv för flanörer på grund av buller, ökad skuggning och transporter. Inte

heller gångbryggan tror UJ och TH kommer att inbjuda till besök till följd av bullernivåerna.

Trafikfrågan borde enligt UJ och TH ha tagits hänsyn till i förslaget. De anser att trafiksituationen kommer att bli ohållbar med planförslaget och att de allmänna kommunikationerna redan idag är blockerade av tivolibesökare.

KB

KB anser att de föreslagna åkattraktionerna skulle dominera stadens siluett i alltför hög grad och lyfter fram möjligheten att anlägga nöjesfältet på en annan plats. Hon anser också att projektet ska stoppas tills staden har tagit fram konkreta och korrekta modeller som visar på utformningen av förslaget såväl som konsekvenser ur bullersynpunkt.

JH

JH anser att 1800-talshuset restaurang Linden inte ska rivas och byggas ut för Abba-museet eller att Gröna Lund ska byggas ut. JH vill inte att det byggs i nationalparken på Djurgården. JH vill behålla Djurgården som det är och att inte Skansen omvandlas. JH anser att Abba-museet ska flytta någon annanstans.

FS

FS uttrycker sitt stöd för planförslaget och anser att färdigifyllda åsikter sprids av få men högljudda professionella nej-sägare. FS vill förmedla en annan röst. FS anser att de som protesterar mot planförslaget inte representerar de barn, ungdomar och vuxna som besöker Gröna Lund för att ha roligt. FS säger ja till ett större Gröna Lund och ett roligare Stockholm.

JM

JM motsätter sig å det kraftigaste utbyggnaden av Gröna Lund. Som boende i Djurgårdsstaden sedan 48 år anser JM att visst oljud kan förekomma men att de ljudnivåer och andra störningar som nu råder är oacceptabla. JM framför att det är nästan omöjligt att ta sig till Djurgården med bilen eller spårvagnen när evenemang pågår. JM anser att tivoli passar bättre i förorten eftersom en stor andel av besökarna kommer från förorten.

RP

RP framför att RP som boende i grannfastigheten Konsthallen 14 är orolig över de skador som sprängningar och byggnadsarbeten kan komma att orsaka på den byggnadsminnesförklarade Konsthallen 14.

GW

GW framför att detaljplaneförslaget ej bör fastställas och att andra alternativ för platsen bör övervägas. GW anser att förslaget är vagt formulerat, att konsekvenserna av förslaget är svåra att bedöma och att största tillåtna höjd om 60 meter är mycket stor.